

In memoriam

МИЛАН ТРИПКОВИЋ
1935 - 2000.

Изненадна и прерана смрт, 16. августа 2000. године, однела је Милана Трипковића, магистра историјских наука, врсног и преданог истраживача прошлости ваљевског краја, изванредног педагога и омиљеног професора, архивисте, просветног саветника и, изнад свега, човека којег су крајине највише људске вредности.

Милан је рођен 24. јуна 1935. у Гучи, у чиновничкој породици, која га васпитава на високим моралним вредностима. Основну школу учио је у Мионици и Убу, а гимназију је завршио у Ваљеву, 1954. године. Академско образовање стиче на Филозофском факултету – група за историју у Београду, где је касније магистрирао са радом „Ваљево 1900–1940”, чиме се трајно опредељује за истраживање прошлости ваљевског краја о којој би се, без његових објављених радова, много мање знало.

Читав радни век провео је у Ваљеву. Професионалну каријеру започео је као млади кустос и вршилац дужности директора Народног музеја. Са истанчаним слухом за културна добра и музејске вредности, значајно доприноси развоју музејске делатности у Ваљеву. После непуне четири године рада у Музеју Милан се посвећује просветном раду. У Ваљевској гимназији ученицима преноси знања из историје уливајући им љубав и поштовање према вредностима из прошлости, посебно властитог народа. Генерацијама гимназијалаца којима је предавао овај предмет оставио је неизбрисив траг у изградњи њихове историјске свести.

Архивистичка делатност Милана Трипковића почиње његовим доласком у Историјски архив Ваљево на послове архивисте, истраживача преваходно архивске грађе која сведочи о прошлости Ваљева и ваљевског краја с краја 19. и прве половине 20. века. Свој магистарски рад на тему: „Ваљево 1900–1940.” припрема у Архиву и успешно брани на Филозофском факултету у Београду. За време професионалног рада у Архиву,

које је трајало, са прекидима, осам година, Милан је много допринео афирмацији истраживачког рада завичајне прошлости и публикавању историографских радова заснованих на изворној архивској грађи. Са сарадницима у Архиву покреће историографски часопис „Гласник”, којем је као директор Архива и одговорни уредник дао модерну концепцију, са којом је ово гласило ушло у 21. век. Поред делатности на уређивању „Гласника”, Милан је био покретач и уредник више књига посебних издања из локалне историографије. Аутор је око тридесет чланака и других прилога, као и неколико књига од којих наводимо само најзначајније: „Ваљево 1900-1940”, „Богдан Јанковић” (биографија директора Ваљевске гимназије почетком 20. века), „Сто година Ваљевске Гимназије 1870–1970.” (коаутор), монографија „Сто двадесет пет година Ваљевске гимназије”, „Историјска читанка”. Коаутор је и у објављеним књигама: „Ваљево град устаника”, „Рађевина у прошлости”, „Школство азбуковачког краја”, „Мионица и Мионичани” и „Ваљево и околни крајеви” – приручник за програм друштвене средине. Изненадна смрт прекинула је рад на капиталном пројекту „Ваљево и ваљевски крај 1903–1918”, Миланов вишегодишњи истраживачки рад, који је који је требало да буде пријављен као докторска теза.

У Међуопштинском заводу за унапређење васпитања и образовања, касније у одељењу Министарства просвете, као саветник и надзорник, радио је четрнаест година, преносећи своје богато искуство у педагошком раду на млађе колеге. Значајан је његов стручни рад и допринос утемељењу научне методологије при истраживању и писању завичајне историје. Његов однос према ученицима као и према колегама биће упамћен као пример тактичности и педагошке одмерености из које је јасно извирила добра намера и хуманост.

У својој богатој истраживачкој пракси и публицистичкој делатности Милан се појављује прилозима из историографије, педагогије и других области. Његови радови, осим у „Гласнику” Историјског архива Ваљево, штампани су у часопису „Настава историје” (Загреб), календарима „Ваљевац” и „Колубара” и другим стручним гласилима. Запажена је његова улога и допринос у раду стручних удружења историчара. Био је члан председништва Друштва историчара Србије и један од оснивача подружнице у Ваљеву.

Миланов допринос локалној историографији и методици наставе историје биће предмет валоризације у будућности, а већ је сада путоказ младим колегама у професионалном раду. Његовим прераним одласком ускраћени смо за изузетно стручна, стваралачка и хумана надахнућа каква је Милан поседовао.

Мишаи је, као истакнути интелектуалац, своме граду и свим људима са којима је сарађивао подарио најбољи део себе, зато ће успомена на његову племениту личност остати трајно сачувана. За свој посебни ангажман награђиван је следећим одликовањима: „Златна значка КПЗ Србије“, „Плакета града Ваљева“ и другим признањима. Можда је уз прегршт признања, најлепше понео од последње генерације којој је предавао у Ваљевској гимназији, где је завршио свој радни век. Ученици су га звали: „Светац који хода“. У искреност дечјег осећања не треба никад сумњати.